

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

614.764

Szerző:

Hely

Cím: *Ötven milliót jövedelmezett a fővárosnak a Cséry-koksz*

Idő

"1921"

Forrás:

Nemzeti Újság

Személy

Bp.
(Hely)1921 7 23
(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Közp. nyomt. XX. cs.

Székesfővárosi házi nyomda 1920

Ötven milliót jövedelmezett a fővárosnak a Cséry-koksz.

Tízezer vagon az eddigi termelés. — Ez év végéig lesz még koksz. — Lótakarmány készül a csarnoki hulladékból.

(A Nemzeti Újság tudósítójától.) A háboru előtti években, amikor még olyan gazdagok voltunk, hogy sok reális értékű tárgyat, mint teljcsen hasznavehetlent dobtunk a hulladék közé, a főváros tekintélyes haszonra tett szert a szemétkitermelés révén. Kíváncsiak voltunk, hogy a mai mostoha viszonyok közepette milyen eredménnyel folyik az ugynevezett Cséry-telepen a munka. Balló Alfréd, a főváros köztisztasági hivatalának igazgatója, a következőben volt szíves bennünket tájékoztatni:

— Budapest házi, utcai és csarnoki szeméjét a fővárosi fuvartelep gyűjti össze s kocsiokon szállítja a Pest-szentlőrinci szemétszemetes végállomására, a Külső Üllői-utra. Itt három elektromos futódaru emeli le a szemétkocsik vasszekrényét és önti tartalmukat a nyitott vasúti kocsiokba. A sineszék a Pest-Szent-Lőrincen lévő szemétfeldolgozó telepre kerül a szemét, ahol elsősorban rostákon rázzák keresztül, majd az állandóan mozgó, több méter széles válogató szalagokra kerül. Minden egyes válogató munkás csak azt a fajta szeméket veszi kézbe, amely az ő „szakmája”. A legfontosabb szemét-fajok a csont, rongy, üveg, fémek, a szardíniás doboz, email-bádogedény, kés, villa stb. A háboru előtt, sőt annak első éveiben mintegy 30–40 kiló ezüst és körülbelül másfél kiló arany került ki évente a telepről. A minden ipari érték nélküli anyag az ugynevezett cseréphegyre kerül, míg a darabos szemétt a kokszhegyre viszik. A rostákon fennakadt koksszal békeidőben a szemétválogató üzem gépeit hajtották, mert vevő erre a tüzelőanyagra nem akadt.

— Mikor a főváros tíz évvel ezelőtt saját kezébe vette a Cséry-telepet, a tulajdonos mindössze 30.000 koronát kért a harminc-negyven holdnyi területen lévő kokszhegyért. Jellemző az akkori időkre, hogy a főváros elutasította ezt a követelést, kijelentvén, hogy a kokszhegy teljesen ér-

tékelen. Ezzel szemben másfél év óta, mióta a kokszhegy bányászása megindult, a főváros mintegy tízezer vagon Cséry-kokszot termelt ki, körülbelül harmincmillió korona értékben. A kokszhegy átforgatásán, ami gőzerővel hajtott kotrógépekkel történik, állandóan ezer ember dolgozik. A napi koksztermelés harminc-harmincöt vagon. Az eddig tett számítás alapján úgy állapították meg, hogy ez év december haváig az egész negyven holdnyi és 30–35 méter magasságu kokszhegyet teljesen kimerítették. A várható haszon még hozzávetőlegesen 25 millió korona lesz, úgy hogy a főváros 50–55 millió nyereséghez jutott a szénkrízis következtében. Eltekintve az anyagi haszontól, a szeméttől bányászott koksz szolgáltatott a magyar iparnak is, mert tavaly és az idei télen kizáróan ezzel tartották üzemben a belföldi cukorgyárakat.

— Érdekes jelenség, hogy abban a mértékben, amint a háboru előrehaladt, a fővárosi szemét mindinkább értéktelenedett. Egymás után tűntek el belőle a fémek, a csont, a rongy és a többi felhasználható matéria. Két évvel ezelőtt már ráfizeltünk a kitermelés költségére. Tavaly aztán véglegesen megszüntítettük a kiválogatás munkáját. Ma csak a kiszállítás évi 8 millióba kerül, ami érthető, ha tudjuk azt, hogy naponta száz vagon szemétt kell kivinni Szent-Lőrincre.

Számottevő újítása a Cséry-teleplnek a műtakarmány-gyár, amely a vásárcsarnokok hulladékát használja föl erre a célra. A Cséry-féle ugynevezett kompost-trágya szintén jól jövedelmez a fővárosnak. Békében ebből egy vagon 16 koronába került, ma ugyanez a mennyiség 1000 korona. A műtakarmány-gyár felállítása óta már több mint tízszeresen kifizetődött. Egyik jelentős készítménye a gyárnak a szőlő-törkölyből és őrlött kukoricacsutkákból előállított lóabrak. Néhány héttel ezelőtt takarmánykeverővel és kukoricacsutka-malommal bővítettük a gyárat. A kokszkitermelés és a takarmány-gyár jövedelme lehetővé tette, hogy a főváros saját mozdonyfűtő-házat építtessen.